

Sygn. akt XVII AmA 137/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Bank (...) S.A. z/s w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 czerwca 2013 r. nr (...)

- 1) uchyla zaskarżoną decyzję,
- 2) zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) Bank (...) S.A. z/s w W. kwotę 1 000 zł (jeden tysiąc) tytułem zwrotu opłaty sądowej od odwołania oraz kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmA 137/13

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK, pozwany), na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 z późn. zm., dalej uokik), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wydał w dniu 21 czerwca 2013 roku decyzję nr (...), w której:

I. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust.1 i ust.2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie (...) Bank (...) S. A. w W. (Bank, Spółka, powód), polegające na zamieszczeniu we wzorcu umowy pod nazwą: „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr.....”, w pkt 44, postanowienia o treści: „**Kredytobiorca oświadcza, że poddaje się egzekucji, która może być wszczęta na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, wystawionego zgodnie z art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 - z późniejszymi zmianami) przez (...) Bank (...) S.A. w W. w zakresie roszczeń tego Banku wynikających bezpośrednio z niniejszej umowy kredytu w formie odnawialnej linii kredytowej w rachunku (...), do kwoty zadłużenia w wysokości..... zł (słownie**

złotych:.....), obejmującej kwotę kapitałową kredytu wraz z odsetkami, kosztami sądowymi oraz wszelkimi innymi kosztami poniesionymi przez (...) Bank (...) S.A. w związku z dochodzeniem przez (...) Bank (...) S.A. swoich wierzytelności, w odniesieniu do którego to bankowego tytułu egzekucyjnego Bank może wystąpić o nadanie mu klauzuli wykonalności najpóźniej w terminie do dnia..... r.", które to postanowienie jest postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ kpc do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 2908 **i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 19 grudnia 2012 r.,**

II. z tytułu stwierdzonego naruszenia Prezes UOKiK nałożył na (...) Bank (...), na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik karę pieniężną w wysokości 212 360 zł .

(...) Bank (...) w złożonym odwołaniu zaskarżył decyzję Prezesa UOKiK w całości.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.:

1) art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1uokik przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na bezpodstawnym uznaniu, że powód dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, stosując we wzorcu postanowienie, które jest tożsame z postanowieniem wpisanym pod nr 2908 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, podczas gdy postanowienie nie spełnia żadnego z kryteriów niezbędnych do uznania go za tożsame z niedozwolonym postanowieniem wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 2908, a tym samym nie zaistniały podstawy, aby uznać, że powód stosował praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Skutkiem powyższego naruszenia przepisów przez pozwanego było także błędne zastosowanie przez pozwanego w niniejszej sprawie art. 106 ust. 1 pkt 4uokik,

2) art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż przepis ten uprawnia pozwanego do nałożenia kary pieniężnej w ramach uznania administracyjnego już na podstawie samego faktu naruszenia zakazu, o którym mowa art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1uokik bez badania, czy w okolicznościach danej sprawy zasadne jest nałożenie kary, nie zaś wyłącznie szacowanie jej wysokości, podczas gdy takie działanie pozwanego, bez analizy argumentacji oraz okoliczności przemawiających za nałożeniem kary na powoda w niniejszej sprawie, w tym pominięciem szeregu istotnych okoliczności przemawiających za odstąpieniem pozwanego od nakładania kary na powoda, było działaniem pozwanego charakteryzującym się swoistym automatyzmem w nałożeniu kary, bez uwzględnienia cechy fakultatywności jej nałożenia, a więc z przekroczeniem granic uznania administracyjnego, które to uznanie -w świetle ugruntowanego stanowiska doktryny i orzecznictwa - nie może być dowolne, zaś uzasadnienie każdej decyzji nakładającej karę powinno zawierać wskazanie, dlaczego kara została nałożona,

3) art. 111 uokik przez jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że pozwany jest zobowiązany uwzględnić przy ustalaniu kwoty kary pieniężnej, nakładanej na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 Ustawy, wyłącznie kryteria wymiaru kary określone w art. 111uokik, podczas gdy wskazany tam katalog przesłanek ma charakter jedynie przykładowy, a pozwany powinien był uwzględnić wszystkie istotne okoliczności mające znaczenie dla wymiaru kary, w szczególności okoliczność, że skala zarzucanego powodowi naruszenia mogła być jedynie minimalna, o charakterze incydentalnym i krótkotrwałym, pozostając praktycznie bez wpływu na zbiorowe interesy konsumentów. Powód zarzucił, iż Prezes UOKiK w sposób nieuzasadniony nie uwzględnił ww. okoliczności przy podejmowaniu decyzji w zakresie wymiaru kary, czego skutkiem było naruszenie granic uznania administracyjnego w zakresie wymiaru kary i tym samym art. 111uokik.

Na podstawie przedstawionych zarzutów, powód wniósł o:

a) zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez:

- orzeczenie, że powód nie stosował praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust 2 pkt 1uokik z uwagi na fakt, że postanowienie stosowane przez powoda we wzorcu nie jest tożsame

z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 2908 oraz

- anulowanie nałożonej decyzją na powoda kary pieniężnej,

b) zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa

procesowego wg norm prawem przepisanych,

ewentualnie,

c) zmianę zaskarżonej decyzji w części dotyczącej pkt II decyzji poprzez anulowanie

nałożonej kary pieniężnej albo - w przypadku gdyby Sąd nie podzielił stanowiska powoda

w zakresie zarzutu określonego w pkt 2 niniejszego pisma - istotne zmniejszenie kwoty

kary pieniężnej nałożonej decyzją na powoda, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności

mających istotny wpływ na fakt lub stopień zarzucanego powodowi naruszenia zbiorowych

interesów konsumentów i powinny być uwzględnione przy ustalaniu zasadności nałożenia

kary pieniężnej lub jej wysokości,

ewentualnie,

d) uchylenie zaskarżonej decyzji i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów

zastępstwa procesowego, wg norm prawem przepisanych.

Zdaniem powoda pomiędzy dwoma porównywanymi klauzulami zachodzi tożsamość, gdy obie klauzule dotyczą tożsamych stosunków prawnych, są tożsame co do treści, celu i skutków jakie wywołują. Opierając się na przedstawionej argumentacji powód stwierdził, iż wskazane w zaskarżonej decyzji postanowienie stosowanego przez niego wzorca umowy nie jest tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych w pozycji 2908.

Powód wskazał, że klauzula wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 2908 odnosiła się do umów rachunku bankowego, podczas gdy zakwestionowane w sprawie postanowienie było stosowane w umowie kredytu. Nie zgodził się również ze stanowiskiem Prezes UOKiK, iż sam fakt występowania porównywanych postanowień w umowach należących do typowych czynności wykonywanych przez banki, powoduje automatycznie, że zachodzi tożsamość stosunków prawnych.

W ocenie powoda, brak jest również podstaw do uznania, że treść zakwestionowanego przez Prezesa UOKiK postanowienia, jest tożsama z treścią klauzuli wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 2908. Powód przyznał, że zarówno stosowane przez niego jak i wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych postanowienie zawiera oświadczenie o poddaniu się egzekucji ale stwierdził, że obie klauzule różnią się co do celów i skutków ich zastosowania. Stosowane przez (...) Bank postanowienie odnosi się wprost do postępowania egzekucyjnego (w zakresie roszczeń z umowy kredytu) prowadzonego na podstawie wystawionego przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, zgodnie z przepisami art. 96-98 ustawy Prawo bankowe. Natomiast postanowienie wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych nie wskazuje na w/w tryb egzekucji, a jedynie szeroko odnosi się do egzekucji prowadzonej według przepisów kpc, obejmując zakresem roszczeń także koszty sądowe i wszelkie inne koszty oraz wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw.

Zdaniem powoda treść wymienionego w decyzji postanowienia interpretowana z uwzględnieniem innych postanowień stosowanego przez (...) Bank wzorca umowy eliminuje swobodę powoda w zakresie definiowania kosztów zaliczanych do maksymalnej kwoty zadłużenia bankowego tytułu egzekucyjnego. Również ta okoliczność przemawia przeciwko uznaniu stosowanego przez powoda postanowienia za tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 2908. Powód wskazał, iż w klauzuli wpisanej do rejestru - odmiennie aniżeli w przypadku zakwestionowanego postanowienia - zakres dochodzonych roszczeń został ujęty w sposób nieprecyzyjny, umożliwiając bankowi dochodzenie roszczeń także tylko pośrednio związanych z umową. Wobec tego nie zgodził się ze stanowiskiem Prezesa UOKiK, że oba badane postanowienia w istocie służą realizacji tego samego celu i wywołują tożsame, negatywne skutki w zakresie naruszenia interesów konsumenta.

Zdaniem powoda brak tożsamości porównywanych postanowień wynika również z faktu, że klauzula wpisana do rejestru wprowadza maksymalną kwotę, do której posiadacz rachunku poddaje się egzekucji, w oderwaniu od rzeczywistej kwoty zadłużenia z tytułu umowy rachunku bankowego. Natomiast postanowienie stosowane przez (...) Bank określa kwotę zadłużenia zgodnie z realnym zadłużeniem kredytobiorcy.

Dokonaną przez Prezesa UOKiK analizę porównawczą obu postanowień powód uznał za zbyt uproszczoną i opierającą się wyłącznie na literalnym podobieństwie fragmentu postanowienia stosowanego przez Bank oraz klauzuli wpisanej do rejestru pod nr 2908 z pominięciem istotnych różnic konstrukcyjnych obu zapisów, mających zasadniczy wpływ na odmienne cele i skutki ich stosowania.

Powód wskazał, że:

- skala zarzucanego naruszenia była krótkotrwała – od marca do grudnia 2012 r.,
- z zastosowaniem wzorca, w którym występował kwestionowana klauzula zawarł tylko 29 umów,
- naruszenie nie miało charakteru umyślnego,
- pozostałe wykorzystywane przez Bank wzorce nie zawierały postanowień budzących wątpliwości Prezesa UOKiK,
- po uzyskaniu od Prezesa UOKiK informacji dotyczącej kwestionowanego postanowienia niezwłocznie zmienił jego brzmienie,
- w toku postępowania administracyjnego współpracował z Prezesem UOKiK.

W świetle przedstawionych okoliczności powód uznał, że podejmując decyzję o nałożeniu na Bank kary pieniężnej, Prezes UOKiK było niesprawiedliwe i świadczy o przekroczeniu przez Prezesa UOKiK ram uznania administracyjnego. Powód zarzucił, że w decyzji nie wskazano jakichkolwiek argumentów uzasadniających nałożenie kary, a mimo okoliczności przemawiających przeciwko jej nałożeniu pozwany przyjął, że samo naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 uokik uzasadnia nałożenie kary pieniężnej.

Zdaniem powoda przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej Prezes UOKiK, stosując przesłanki wymienione w art. 111 uoki, pominął szereg okoliczności przemawiających za istotnym jej obniżeniem. Wskazując na krótkotrwałą, marginalny i incydentalny charakter naruszenia powód stwierdził, że skala ewentualnych naruszeń nie miała wpływu na zbiorowe interesy konsumentów.

Prezes UOKiK w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i złożył dodatkowe wyjaśnienia.

Pozwany wskazał, iż przytoczone w odwołaniu argumenty, dotyczące braku tożsamości stosowanej klauzuli z klauzulą wpisaną do rejestru pod nr 2908, stanowią powtórzenie twierdzeń Banku zgłaszanych w postępowaniu

administracyjnym. Zdaniem pozwanego zarówno postanowienie stosowane przez (...) Bank jak i klauzula wpisana do rejestru, z uwagi na nieprecyzyjne brzmienie, w praktyce pozwalają na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego co do wszelkiego rodzaju kosztów, które mają jakikolwiek związek z prowadzeniem czynności windykacyjnych. Nie jest przy tym wiadome, jakiego rodzaju czynności windykacyjne i z jaką częstotliwością mogą być wobec konsumenta podjęte i będą wykonywane, oraz jakie są koszty każdej czynności.

Prezesa UOKiK nie zgodził się z zarzutem powoda dotyczącym przekroczenia granicy uznania administracyjnego przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu kary. Wskazał, że okoliczność stosowania niedozwolonej praktyki została wykazana. Istniała więc przesłanka ustawowa uzasadniająca nałożenie na Bank kary pieniężnej. Wymierzona powodowi kara pieniężna mieści się w granicach określonych przez art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik a przy ustaleniu jej wysokości uwzględnione zostały okoliczności wskazane w art. 111uokik.

Odpowiadając na argumentację zawartą w odwołaniu pozwany dodał, że stopnia dolegliwości stosowanych praktyk nie można utożsamiać jedynie z powstałymi po stronie konsumentów, ujemnymi skutkami zawarcia umowy z wykorzystaniem wzorca zawierającego niedozwolone postanowienie. W przeciwnym razie należałoby stwierdzić, że Bank nie stosował praktyki opisanej w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy okik.

Pozwany wskazał również, że do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów może dojść zarówno na etapie przedkontraktowym jak i też w trakcie wykonywania kontraktu. Brak wystąpienia negatywnych skutków praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów nie stanowi przeszkody do stwierdzenia jej stosowania. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takich skutków, ponieważ przy ocenie zachowania przedsiębiorcy należy uwzględnić również skutki, które mogą wystąpić hipotetycznie.

W ocenie pozwanego, uzasadnienie decyzji dotyczące przyjętych okoliczności łagodzących jest wyczerpujące, a zarzut powoda w tym zakresie należy uznać za nietrafiony. Pozwany wyjaśnił, że przy określeniu wymiaru kary jako okoliczność łagodzącą przyjął, iż powód zaniechał stosowania zakwestionowanej praktyki.

Zdaniem pozwanego w sprawie nie było potrzeby prowadzenia rozważań na temat „braku jakichkolwiek przesłanek wskazujących na umyślność zarzucanego powodowi naruszenia”, ponieważ stosownie do art. 106 ustawy okik kara pieniężna może być nałożona niezależnie od świadomości czy winy przedsiębiorcy, wystarczy sama „nieumyślność”.

W ocenie Prezesa UOKiK ustalenie kary pieniężnej w wysokości określonej w decyzji pozwala na spełnienie jej funkcji represyjnej i prewencyjnej, zapobiegającej wystąpieniu ponownego naruszenia interesów konsumentów.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie uzyskanych w toku postępowania wyjaśniającego informacji Prezes UOKiK, postanowieniem z dnia 23 listopada 2012r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na zamieszczeniu we wzorcu umowy po nazwą „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr.....”, w pkt 44, postanowienia o treści: ***Kredytobiorca oświadcza, że poddaje się egzekucji, która może być wszczęta na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, wystawionego zgodnie z art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 - z późniejszymi zmianami) przez (...) Bank (...) S.A. w W. w zakresie roszczeń tego Banku wynikających bezpośrednio z niniejszej umowy kredytu w formie odnawialnej linii kredytowej w rachunku (...), do kwoty zadłużenia w wysokości..... zł (słownie złotych:.....), obejmującej kwotę kapitałową kredytu wraz z odsetkami, kosztami sądowymi oraz wszelkimi innymi kosztami poniesionymi przez (...) Bank (...) S.A. w związku z dochodzeniem przez (...) Bank (...) S.A. swoich wierzytelności, w odniesieniu do którego to bankowego tytułu egzekucyjnego Bank może wystąpić o nadanie mu klauzuli wykonalności najpóźniej w terminie do dnia.....r.***, które może być tożsame z wpisaniem na podstawie art. 479⁽⁴⁵⁾kpc w dniu 29 lutego 2012 r. do Rejestru postanowień wzorców

umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 2908 postanowieniem w brzmieniu : **„Posiadacz rachunku oświadcza, że w zakresie roszczeń (...) wynikających z niniejszej Umowy dobrowolnie poddaje się egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego do wysokości 30.000 zł (trzydziestu tysięcy zł) obejmujących kwotę długu wraz z odsetkami oraz koszty sądowe i wszelkie inne koszty i wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw przez (...)”.**

(dowód: postanowienie z dnia 23 listopada 2012r. – k. 3 akta adm.)

Z przedstawionych przez (...) Bank w postępowaniu wyjaśniającym informacji wynika, że wzorzec umowy o nazwie: „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr", zawierającej kwestionowane postanowienie został wprowadzony do obrotu w dniu 4 grudnia 2000 r. na mocy zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) SA w K. z dnia 30 listopada 2000 r.

(dowód: wzorzec umowy „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr", k. 17-22 akta adm. , pismo wyjaśniające Spółki, k. 37 – akta adm., pismo Spółki z dnia 11 marca 2013r. – k. 45)

W piśmie z dnia 10 grudnia 2012 r. (...) Bank przyznał, że kwestionowana klauzula może być źródłem wątpliwości interpretacyjne z uwagi na uwzględnienie w kwocie zadłużenia także kosztów, które jedynie pośrednio związane są z umową (koszty sądowe, inne koszty poniesione w związku z dochodzeniem należności). Bank oświadczył, że nieusunięcie wskazanego postanowienia z wzorca umownego nie było działaniem umyślnym i zobowiązał się do jego zmiany. Zarządzeniem Prezesa Zarządu (...) Bank (...) SA z dnia 19 grudnia 2012 r. w miejsce kwestionowanej klauzuli do wzorca umownego wprowadzona została klauzula o treści: **„Kredytobiorca oświadcza, że poddaje się egzekucji, która może być wszczęta na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, wystawionego zgodnie z art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 - z późniejszymi zmianami) przez (...) Bank (...) S.A. w W. w zakresie roszczeń tego Banku wynikających bezpośrednio z niniejszej umowy kredytu w formie odnawialnej linii kredytowej w rachunku (...), do kwoty łącznie..... zł (słownie złotych:.....). Termin, do którego Bank może wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności upływa z dniem r.”**

(dowód: pismo powoda z dnia 10 grudnia 2012r., k. 31-38 akta adm., pismo powoda z dnia 7 stycznia 2013r. – k. 39 akta adm.)

Ponadto Bank oświadczył, że w dniu 27 grudnia 2012 r. wysłał do wszystkich Klientów, będących stronami umowy kredytu zawierającego zakwestionowaną klauzulę, podpisany projekt aneksu wprowadzającego do umowy kredytu zmianę polegającą na nadaniu kwestionowanej klauzuli nowego brzmienia.

(dowód: pismo powoda z dnia 7 stycznia 2013r. – k. 39-40 akta adm.)

Pismem z dnia 18 lutego 2013r. Prezes UOKiK zawiadomił (...) Bank o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z aktami sprawy. Pozwany skorzystał, z tego uprawnienia i w określonym terminie wypowiedział się co do zebranych w postępowaniu dowodów i materiałów.

(dowód: zawiadomienie – k. 41 akta adm., pismo Spółki – k. 45 akta adm.)

Na podstawie złożonych dokumentów Sąd ustalił, że w 2012 r. Bank uzyskał przychód w wysokości(...) zł.

(dowód: sprawozdanie finansowe – k.50 akta adm.).

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Okoliczność, iż stosowany przez powodowy Bank w prowadzonej działalności gospodarczej wzorzec umowy pod nazwą „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr” zawierał postanowienie w brzmieniu wskazanym w pkt I zaskarżonej decyzji nie była w odwołaniu kwestionowana. Strony były zgodne, iż w toku postępowania administracyjnego przed wydaniem zaskarżonej decyzji (...) Bank zaprzestał stosowania postanowienia, będącego przedmiotem postępowania. Również ustalony w decyzji okres stosowania przez powoda tego postanowienia i data zaprzestania jego stosowania nie były między stronami sporne.

W świetle dokonanych ustaleń powyższe okoliczności nie budziły również wątpliwości Sądu.

Mając na uwadze, iż w treści stosowanego przez powoda postanowienia w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 grudnia 2012 r. znajdował się zapis, pozwalający na zaliczenie do kwoty zadłużenia innych poniesionych przez wierzyciela kosztów, zdaniem Sądu uznać należało, że zawarte we wzorcu umownym postanowienie jest tożsame z zawierającym analogiczny zapis postanowieniem wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych pod pozycją 2908.

Przy rozstrzygnięciu sporu należało uwzględnić fakt, iż z akt administracyjnych oraz uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, że powodowy Bank był stroną pozwaną w postępowaniu sądowym o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone a kwestionowane w zaskarżonej decyzji postanowienie, stosowane przez powoda, na podstawie prawomocnego wyroku sądu zostało uprzednio uznane za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc. Również w składanych w sprawie pismach procesowych żadna ze stron postępowania nie twierdziła, że klauzula umowna wykorzystywana przez powoda w stosunkach z konsumentami była kiedykolwiek przedmiotem oceny sądu i w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego zostały uznane za abuzywną.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, dotyczącym skutków prawomocnego wyroku, wydanego w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i wpisu konkretnego postanowienia do rejestru klauzul niedozwolonych, zarówno wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jak i wpis danego postanowienia do rejestru nie ma mocy wiążącej w sprawach dotyczących innego przedsiębiorcy, nawet jeżeli kwestionowane w sprawach dotyczących stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik postanowienia wzorca umowy mają brzmienie tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do prowadzonego przez Prezesa UOKiK rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (wyroki Sądu Najwyższego z 20 września 2013 r., II CSK 708/12; z 23 października 2013 r., IV CSK 142/13; postanowienia Sądu Najwyższego z 16 września 2011 r., I CSK 676/10; uchwały Sądu Najwyższego z 7 października 2008 r., III CZP 80/08, OSNC 2009 nr 9, poz. 118; z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95).

W wyroku z dnia 12 kwietnia 2011 r., III SK 44/10, uwzględniającym stanowisko SN przyjęte w uchwałach z 7 października 2008 r. III CZP 80/08 oraz z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10 Sąd Najwyższy doprecyzował pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały SN z 13 lipca 2006 r., III SZP 3/06 stwierdzając, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia wpisanego do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który był pozwanym w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał, że z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru klauzul umownych uznanych za niedozwolone i nakładanie na niego z tego tytułu kar pieniężnych. Przedstawiona linia orzecznicza zbieżna jest z dominującym w piśmiennictwie poglądem, iż wyrok uwzględniający powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone obejmuje swoim skutkiem tylko pozwanego przedsiębiorcę oraz podmioty, którym przysługiwałaby legitymacja czynna do wytoczenia powództwa w sprawie o uznanie tego postanowienia w tym konkretnym wzorcu za niedozwolone a więc tylko konsumentów związanych postanowieniami tego wzorca umowy. Z powyższego wynika, że na gruncie przepisów obowiązującej obecnie ustawy o ochronie

konkurencji i konsumentów z 2007 roku, zachowania polegającego na stosowaniu przez innego przedsiębiorcę postanowień wzorca umowy wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, nie można uznać za bezprawne. Nie jest to bowiem zachowanie sprzeczne z ukształtowanymi w kpc zasadami funkcjonowania rejestru i skutkami wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy, w ramach tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorców umów za niedozwolone. Oznacza to, że zawarte w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik unormowanie znajduje zastosowanie wyłącznie do przedsiębiorcy, który nie stosuje się do nałożonego na niego prawomocnym wyrokiem sądowym zakazu dalszego wykorzystywania niedozwolonych postanowień umowy w stosunkach z konsumentami. W konsekwencji należy stwierdzić, iż w odniesieniu do przedsiębiorcy, w stosunku do którego nie wydano prawomocnego wyroku, zakazującego wykorzystywania określonych klauzul umownych, brak również podstaw do zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dotyczących nałożenia kary pieniężnej z tytułu stosowania niedozwolonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r. III SK 18/13.

Mając na uwadze, iż ze względu na przedstawione okoliczności w sprawie nie zachodziła potrzeba oceny zasadności podniesionych w odwołaniu zarzutów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 479^{31a} § 3 kpc, jakkolwiek z innych niż wskazane w odwołaniu przyczyn, uchylił zaskarżoną decyzję.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 kpc stosownie do wyniku sporu.

SSO Witold Rękosiewicz.